

604.

No 375
954.

375

INȚELEPTUL ARKIR

ȘI NEPOTUL SĂU

A N A D A M

DE

ANTON PANN

492800

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA „PROVIDENȚA”

26, Strada Sfânta Vineri, 26.

Prețul lei 6. —

pg. 11

1150

INTELLECTUAL PROPERTY

REGISTERED

M A D A M

ANTON PANN

NEW YORK

PUBLISHED BY J. B. LIPPINCOTT & CO.

15 N. 2ND ST. PHILADELPHIA, PA.

Copyright 1881

375

INȚELEPTUL ARKIR

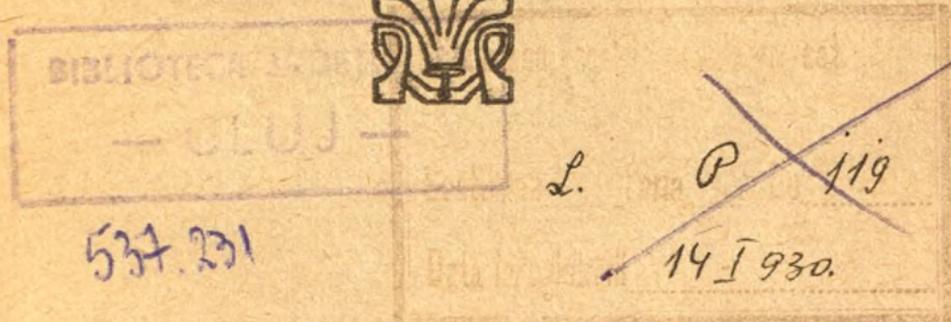
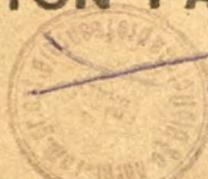
ȘI NEPOTUL SĂU

A N A D A M

DE

ANTON PANN

49280C

537.231

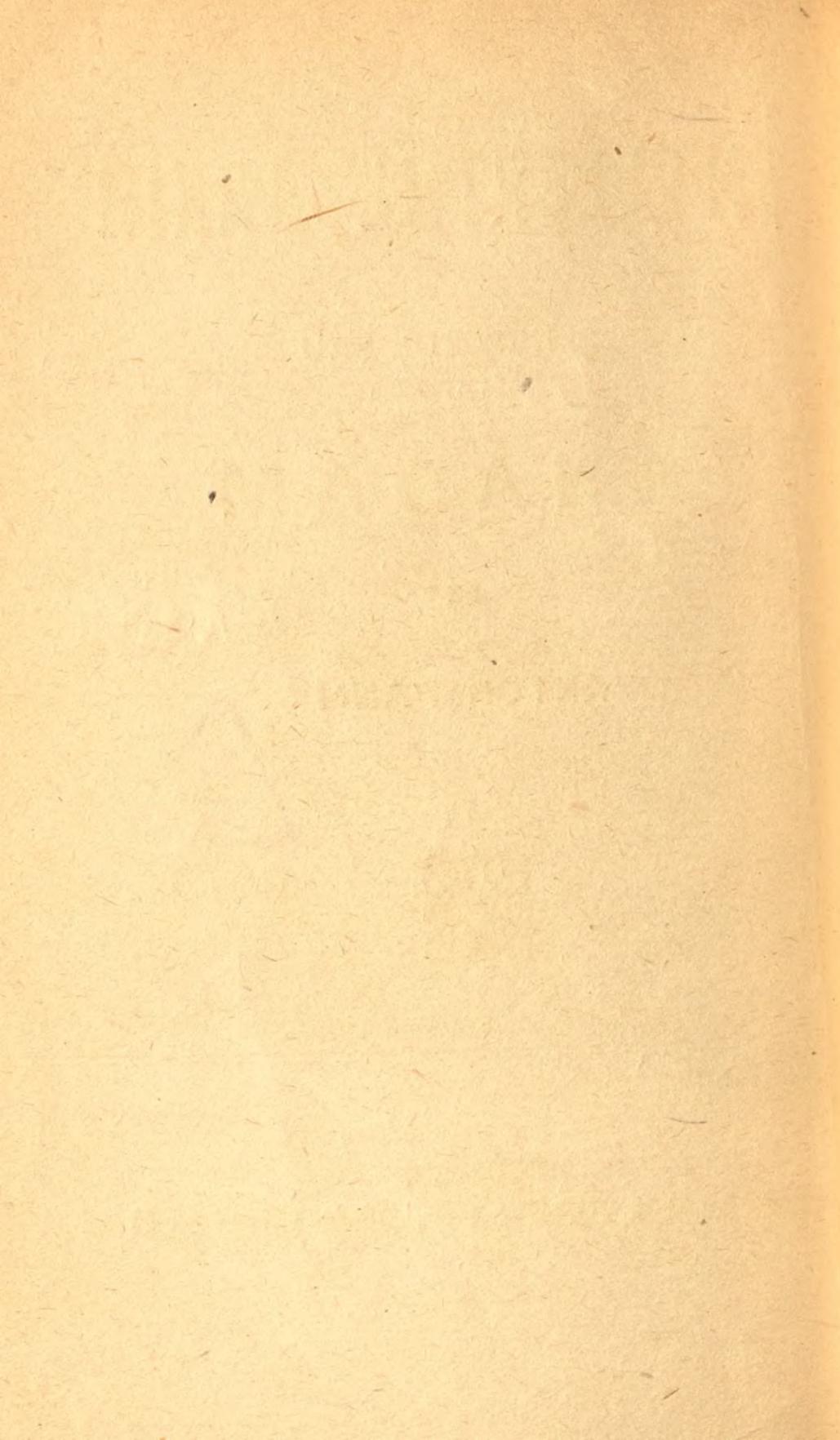
BUCUREȘTI

Editura Librăriei H. STEINBERG & Fiu, Strada Lipscani No. 94

1924

537231L

ANTON PANN

Născut la 1797, decedat la 1854.

I S T O R I A

PREA INȚELEPTULUI ARKIR CU NEPOTUL SEU ANADAM

În zilele lui Sinagrip împăratul care era în părțile răsăritului, se afla un bogat anume Arkir, carele de și nu avea învățături și științi întinse dar pentru talentele cu care 'l 'nzestrase natura și pentru înțelepciunea sa, era foarte iubit de împăratul, și înălțat la demnitatea de cel d'întâiu între miniștrii împărăției sale.

Acest Arkir, în cei mai de pe urmă ani ai vârstei sale, perzându'și soția și fiii și nerămându'i nici un moștenitor, luă sub îngrijirea sa, pe nepotul său Anadam, care rămăsese orfan de părinți încă din fașe, și numindu-l fiu de suflet, a început să-l crească cu atâta dragoste în cât singur în brațele sale luându-l îl hrănea cu cele mai bune mâncări ca o muncă căreia 'i lipsește izvorul

laptelui; cu atâta îngrijire privighea asupra'i
ziua și noaptea în cât părea

De soare nevăzut.
Și de vânt nebătut

După ce ast-fel l'a crescut până a venit în stare să poată mânca și singur, și după ce se făcu în vârstă de opt ani și putea să urmeze la școală, n'a vrut Arkir să'l dea să învețe la științi pe care nu le cunoștea el, ci l'a dat pe seama unui dascăl bătrân, care avea purtări foarte bune și era cu zel către cele Dumnezești; poruncindu'i ca să'l învețe toate cărțile bisericești precum: Psaltirea, Bucovna, Ceaslovul, șcl. cum se învăța cu câți-va ani înainte pe la noi și prin alte părți.

După ce a urmat Anadam și a învățat toate câte-i orânduise, îl luă Arkir dela dascăl, și s'a pus el însuși ca să'i predea câte-va lecții, care le avea în memoria sa de la părinți și de la strămoșii săi, chemându-l în toate diminețile și punându'l lângă sine să șează 'i da câte o lecție în fie-care zi culeasă numai din proverbi, începând într'acest chip: Fătul meu Anadame! Tu de și ai învățat cărțile cele Bisericești și te-ai perfecționat într'insele încât poți să te faci preot; dar nu'ți sunt destule numai acestea; 'ți mai trebuiește să mai înveți și de la mine câteva lecții, ca să știi și cum să trăiești în societate cu toți oamenii; adecă, cum să cinstești pe cei mari,

cum să te porți cu cei mici, cum să poți fi folositor ție însuși și altora, despre care sunt atâtea lecții câte și întâmplări. De aceia ascultă cele ce te sfătuiesc, ia-le în băgare de seamă, întărește-le în memorie-ți și le întipărește în inima ta, că'ți vor fi de folos în toată viața ta, atât sufletește cât și trupește.

Fătul meu !

1. Teme-te de Dumnezeu și urmează poruncile lui. Supune-te legilor țării. Respectă pe mai marii tăi și fii devotat lor ; și atunci nu vei avea a te teme, fără numai de Dumnezeu ; căci

„Capul plecat la toate
Săbia să'l tae nu poate..“

2. Temeiul înțelepciunii este frica de Dumnezeu ; întâiu teme-te de Dumnezeu, și al doilea de cel ce nu se teme de Dumnezeu. Căci „Pre Dumnezeu cel ce'njură, nici de tine nu se'ndură... Dar însă, necredinciosul 'și găsește pe nelegiuitul, Da toată hiara 'și are lui lupul ei :

3. In ziua duminică și în celelalte sărbători mari du-te la biserică și te roagă ca să se apropie cele bune de tine și cele rele să se'ndepărteze.

4. Cinstește toate religiile, dar te închină numai la a ta. Căci, „Cel ce se închină la două credințe, acela nici o lege n'are și la toți e în ură mare“.

5. Cinstește pe părinții tăi și pe cei bătrâni,

căci și tu ai să fii bătrân; și ceia ce nu'ți place să'ți facă alții ție nu face nici tu altora. Că toată fapta 'și are răsplata; către acestea fii recunoscător către cei ce 'ți-au făcut bine când ai avut trebuință, și nu'i uita în timpul fericirii tale că nu știi cum se întoarce soarta care umblă ca și roata astăzi te înalță ca'n dulap și mâine te dă peste cap.

6. Pe omul înțelept și scăpătat sau sărae ajută'l mai cu simciune; măcar de orice lege ar fi; că a face bine nu este nici odată rău. Precum zice proverbul:

Binele din mâini 'l scapă
 Și lasă-l să cază 'n apă,
 Că binele nu s'afundă,
 Ci stă pe d'asupra'n undă.
 Și pe altul cine ajută
 Pe Dumnezeu împrumută.

7. Să'ți fie milă de vite, nu le pedepsi neomeneste, după proverbul ce zice:

Omul trebuie să albă milă și de câine
 Dar de animalul cu care își câștigă pâine!
 Acela ce n'are milă de dobitoc,
 Nici de om n'are milă de loc.

8. Pe mai marele tău, și pe care 'l vei sluji nu-l defăima către alții, măcar de 'ți s'ar părea cât de aspru ori rău; după proverbul ce zice:

Nu'ți asmuți câinele,
 Cui ai mâncat pâinele".

9. Cu mai marii tăi daraveră să nu albi, nici să cumperi de la cine-va vre un lucru fără tocmeală, ca când vei sta să plătești să n'ai amețeală; și să nu'ți perzi și ale tale pentru ale sale. Asemenea nu lua nici în dator; căci: cine ia în datori de multe ori se întâmplă a plăti de două ori.

10. La stăpân nu te băga netocmit: căci, Cel băgat fără tocmeală

Ese fără nici o socoteală;

și iarăși: la ori ce învoire sau tocmeală,

Cine are în mână carte,

Are de dreptul său parte, și

Ce e în mână nu-i minciună.

11. Celui ce'ți va vorbi cu asprime, tu răspunde'i cu blândețe, căci omul nechibzuit astăzi îți vorbește nebunește și mâine îi pare rău și se căește, dar însă în deșert căci căința cea din armă e tot-d'auna cu pagubă.

12. Înaintea celor mari nu fii îndrăsneț la vorbă, și grabnic la răspuns, ci te 'nfățîșază cu sfiială și răspunde cu socoteală; că toată graba, strică treaba, iar vorba dulce mult aduce.

13. Văzând pe un om la 'ntristare nu-i mai face supărare, adică nu turna spirt peste foc, ci mângăie-l d'ai mijloc: iar de nu, lasă-l mai bine ca să nu'și descarce mânia pe tine.

14. Mânia ta iarăși nu o grăbi să o verși asupra cui-va, ca să nu te căești; că după cum

am mai zis, căința cea din urmă, cu paguba ta se curmă. Și bătaia și ocara dată, nu se 'ntoarce nici o dată.

15. Când vei vrea să vorbești cu cine-va, să scoți cuvântul prin trei lacăte, adică : unul să'l aibi la inimă, al doilea la gât, și al treilea la buze, că eșind din gură'ți cuvântul se duce iute ca vântul ; și nu-l mai poți ajunge nici cu ogarul nici cu armăsarul.

16. Păzește-te de vorbe fanfaroane sau flecare, nici întrebuița minciuni pentru că minciuna întâiu cade, și ca plumbul în apă se afundă, iar în urmă este ca frunza pe undă. Și apoi cui i se descopere minciuna odată, acela nu se mai crede altă dată chiar de ar vorbi adevărul.

17. Apără-ți ochii de învidieri, sau zavistii, mâinile de răpiri și furtișaguri, gura de pări și de clevetiri. și picioarele de pasuri rele ; că

Cine are ochi pismași
Lui-și singur e vrăjmaș.
Cine are mână lungă
Pierde și ce are'n pungă.

18. Ferește-te de desfătări, nu te fermeca de frumusețele muerilor, și mai ales de cele cu bărbat ; că vinul bun și muerea frumoasă sunt două otrăvi dulci la om ; și, cine umblă pe drum cu gândul acasă își perde căciula în târg ; iar cine

umblă după cea cu bărbat dracul 'și sparge o-
pincile și 'l dă curând în cap, căci

Tivga nu merge de multe ori la apă
Ori i se rup băerile și scapă
Ori se lovește de ceva și crapă.

19. De vei avea vecin rău sau vreun asupri-
tor, nu purta în contră'i ură să te asemeni cu
el; ci de este altul în contră'ți rău, tu fii bun :

Că, cu oțet și cu fiere
Nu se face agurida miere :
Și de te latră vr'un câine
Astupă-l gura cu pâine ;
N'arunca în el cu piatră
Că atunci mai rău te latră.

20. De 'ți va cugeta cine va rău și te va bles-
tema, tu vorbește'l de bine și nu-l defăima, căci
cui îi ese din gură blestemul, 'i cade în sân ca
ghemul ; și, cine altui groapa va săpa, întâiu el
într'însa se va îngropa.

21. Nu te aduna nici te întovărăși cu oameni
proști și nerozi, ca să nu'ți zică cineva :

S'a strâns rînced lângă muced, și,
Spune'mi cu cine te însoțești,
Ca să'ți arăt cine ești și,
In tărățe cine se amestecă încă
Să știi că porcii-l mănâncă.

De aceia „Mai bine cu un înțelept să cari
piatră la o casă, de cât cu un nerod la masă.“

Și iar, mai bine ca un vrednic la pagubă, de cât cu un nevoiaș la câștig.

22. Ferește-te de certe și judecăți ca tot-d'a-una, e mai bună o învoială strâmbă, de cât o judecată dreaptă; nici te amesteca la cearta altora, căci mulți sunt cari caută gâlceavă cu lumânarea; și, te pomenești că ți umple ceafa de pumni și spatele de ciomege; și până la împăratul, suferi încăeratul.

23. Nu fii mândru și nebăgător de seamă, ci cercetează ți vecinii, și amicii, dar însă du-te mai rar și șezi mai puțin pe la ei; Nu fii ca ancora corăbiei care ușor se aruncă în apă și cu anevole se ardică; că e mai bine să pleci și să le pară bine, de cât să șezi până să li se urască cu tine.

24. Când vei fi poftit la vr'o adunare pompoasă îmbracă-te în haină frumoasă, ca să nu ți vie cu rușine când vei șede lângă cei îmbrăcați bine; să nu fii brânză bună în burduf de câne, că e un proverb: „ori te poartă cum ți e vorba, ori vorbește cum ți e portul”.

25. Când vei fi chemat la masa altuia nu grăbi să șezi la locul cel dintâiu, ci tot-d'a-una să ți alegi scaunul cel mai de jos; că de vei fi tu mai cu vrednicie de cât ceilalți, ți va fi cu cinste când te vor pofti mai sus. Iar de vor veni alții mai de cinste de cât tine, ți va veni cu rușine când te vor pofti mai jos; dar însă de voiești să trăiești mai bine, tot-d'auna la cap

de țară să-ți faci casă și să-ți alegi loc la mijloc de masă.

27. Nu fii lacom, căci
Lăcomia, strică omenia ; și
La mâncare să aibi cumpătare,
Și la băutură să fii cu măsură.

Nu încărca cât nu poți duce, nici pre alți nu îmbuiba cât nu le cere inima să bea. Și mai vartos la masa altuia nu porunci nimic, nici să ceri să-ți aducă ceva ; căci oaspetele nu mănâncă ce gândește, ci mănâncă ce găsește.

26. Nu fii avar sau sgârcit, căci, scumpul nu e stăpân pe banii săi, ci banii 'l stăpânesc pe el. Și cine strânge încă, nici odată nu mănâncă ; că banii strângătorului rămân în mâna cheltuiitorului. Ci fii milostiv, și din mâna ta întinde și săracului o bucată de pâine ; când 'ți cere nu'l urî nici la el te posomorî ; ci încai c'o vorbă bună te îndură, dacă punga ți-e sgârcită și n'are gură.

27. Pe călătorul strein ce năzuește la casa ta, nu'l goni și depărta ; ci 'l primește și 'l cinstește înlesnindu-i cele trebuincioase ca unul om drumaș călător ; că munte cu munte nu se întâlnește, dar om cu om nici nu gândește.

28. Când ai să călătorești unde-va tot-d'auna pleacă de dimineață și gândește de vreme : că seara aștepți întunerecul nopții, iar dimineața lumina zilei. Nu te lua după cele ce vezi la

alții, ci lasă să se ia după știința ta, că cine să ia după muscă ajunge la băligar.

29. În călătorie fără tovarăși să nu mergi, nici la vânat cu pușca goală să pleci; că o armă goală sperie pe doi inși, adică: și pe stăpânul ei și pe vrăjmașul său; însă la vreme de nevoie un ciomag mai lesne ia foc de cât o armă plină.

30. La drum înaintea tovarășilor tăi să nu pleci nici odată, ci așteaptă-i să mergi împreună și pe drum părăsit să nu apuci, vama să n'o ocolești și în cârciuma unde vei vedea nevasta tinără și bărbatul bătrân să nu dormi, că la asemenea loc se adună oameni de tot felul.

31. Când ai să mergi în cale depărtată, tot-d'auna să'ți ei merinde de drum, și când ești cu tovarăși nu grăbi să'ți isprăvești merindele tale întâiu; căci când nu'ți va mai rămâne o să fii silit să rabzi și să aștepti până când le va veni lor poftă să mănânce; că e rău când n'ai al tău, și aștepti de la mâna altuia. Și cine și ține pâinea în sânul altuia, de multe ori flămând rămâne.

32. La neguțătorie tovarăși nu'ți trebuie: că doi cârmaci înecă corabia. Și unde sunt moașe multe rămâne copilul cu buricul netăiat, ci să te întinzi cât poți să coprinzi: că cine umblă să coprinză multe, puține adună. Și cine și lasă negoțul în mâinile altuia este ca cel ce se lasă cu funia altuia în puț.

33. În sfârșit omul este dator în lume să ur-

meze la una din aceste trei, adecă: sau fă-te ostaș, sau fă-te călugăr, sau te însoară, dar însă ostaș să te faci mai tânăr, călugăr mai bătrân, și să te însori când ajungi în minte matură; când poți adecă să câștigi bani, iar nu când știi numai să'i cheltuești; că

Nevasta nouă guri are
 Nu e precum ți se pare
 Și este cu mult mai bine
 Să zici singur, vai de mine
 De cât în urm'amândoi
 Să strigați o vai de noi!

34. Când vei vrea să te însori, deschide patru ochi, ca să nu duci pe dracu cu lăutari în casă. Ci te păzește să nu ei fată frumoasă și crescută rău; nici nevestă lăsată de bărbat, și văduvă care 'și plânge bărbatul cel mort; nici lua de neam mai mare de cât tine, ca să nu'ți zică scoală tu să șez eu, nici mai bogată ca să nu'ți zică: taci tu să vorbesc eu; ci ia mai săracă, ca să'ți zică: fă ce știi tu, că nevasta nu e cârpă, dacă nu'ți place să o descoși și să o lepezi.

35. Să nu fii temător, că bărbatul temător își învață nevasta cu nărav, și stăpânul scump, sluga hoată. Că dacă este ea neam rău, mai bine să păzești crângul cu epurii, de cât pe dânsa. Toate merg după neam: uită-te la mama șă, și cunoaște

pe fie sa. Că unde a sărit capra o să sară și iada. Și dacă este ferul rău,

Cât să'l bați este geabă,
Nu faci din el nici o treabă.

Cu aceste și alte asemenea sfaturi după ce învăță Arkir pe nepotul său Anadam, după ce de mai multe ori le repetă, într'o zi îi zise: Fătul meu! eu ca unul ce am îngrijit de a ta creștere după părerea mea socotită în destul de bună, și deosebi albul de negru, dulcele din amar și bunul din rău: am nădejde că 'mi vei bucura rămășița zilelor mele și 'mi vei odihni bătrânețele prin urmări înțelepte, în toate pasurile tale, după sfaturile ce 'ți am dat; ca să te poți face vrednic a câștiga dragostea tuturor oamenilor și cinstea împăratului, care am avut'o eu, și după moartea mea să 'mi moștenești atât averea, cât și locul meu.

După toate acestea dorind înțeleptul Arkir ca să vadă cu ochii săi pe nepotul său Anadam înaintat și ridicat la o treaptă mai fericită, mergând și înfățișându-se înaintea împăratului a zis: Mărite Impărate! Te rog să am trecere pentru slujbele mele cele de mulți ani și să primești pe nepotul meu Anadam, să slujească împărăției tale în locul meu că eu am slăbit de bătrânețe și nu te pot sluji, ca pân'acum, ci nepotul meu e tânăr și vrednic să 'ți îndeplinească toate slujbele, după știința și învățătura care 'i am dat'o eu, și mie

să-mi dai voie ca să mă duc să mă odihnesc de aici înainte la casele mele. Împăratul îi primi cererea, și 'i zise: să fii ertat Ark'ire, du-te și te odihnește; însă când vei fi trebuincios și te voi chema să fii gata la poruncile mele: Iar Anadum va rămânea în locul tău Secretar și va avea cinste dela mine pentru slujbele tale cele credincioase care mi le-ai săvârșit.

Deci făcându-i închinăciune Arkir și mulțămindu-i se duse să se odihnească la moșia sa. Iar nepotul său rămâind în locul lui, după puțin timp începu să cugete rău împotriva unchiului său, și căuta mijloace să-l răpue. Intr'o zi îi trimise o scrisoare false ca din partea împăratului, în care zicea aceste:

«Arkire! în minutul în care vei vedea scrisoarea aceasta, să te scoli și cât mai îngrab să strângi toată oastea ta și împreună să vii la mine.»

Arkir cum primi această scrisoare și o citi, fără zăbavă, își strânse toată oastea care fusese sub comanda lui și plecă la împăratul. Iar nepotul său văzându'l alergă și spuse împăratului, zicând: mărite împărate! unchiul meu Arkir s'a sculat cu mulțime de oaste și vine asupra împărăției tale, și ca să te încrezi mai bine, vino de vezi cu ochii, căci nu vine pentru alt de cât să'ți ia împărăția. Iar împăratul Sinagrip, văzând atâta oaste și pe Arkir în fruntea ei, s'a spăimântat cu totul, crezând că, negreșit Arkir vine cu cuget

rău asupra'i, și întreabă pe Anadam, zicând: Anadam! învață-mă ce trebuie să fac la o așa împotriva sculare fără de veste? Iar Anadam văzând pe împăratul coprins de grozavă spaimă, începu a-l încuraja, zicând nu te teme slăvite împărate! ci lasă să mă duc eu singur la dânsul și cu cuvinte bune îl voiu mângâia și'l voiu îndupleca să'l aduc numai pe el singur la împărăția ta.

Auzind împăratul acestea, zise: Anadame! de vei putea să'l îndupleci, după cum zici, și să'l aduci numai pe el singur, te voiu face mai mare peste toți boerii împărăției mele, cu mari daruri te voi dărui. Anadam auzind acestea, merse îndată la unchiul său, și cu rugăciune sărutându'i mâna îi zise: bine ai venit sănătos, părintele meu; sunt trimis de împăratul ca să te întâmpin și să te primesc cu cinste, pentru că prea mult îi pare bine de supunerea ce ai arătat și ai venit fără zăbavă și mi-a zis că oastea să rămâe aci și numai singur împreună cu mine să te înfățișezi la măriia sa.

Arkir neștiindu-se vinovat cu nimic, crezu cuvintele nepotului său, ca și până acum, și ducându-se la împăratul îi făcu cuviincioasă închinăciune și începu să-l întrebe despre ale sănătăței. Iar împăratul privind cu ură asupra-i îl întreabă cu mânie, zicând: Tu carele ai fost cel mai credincios al acestei împărății și ai avut mai mare cinste de cât toți boerii atât la tatăl meu

cât și la mine, și acum vii cu oaste asupra mea ca să mă pierzi și să-mi lei împărăția? Arkir, ca unul ce nu știa nimic despre cele ce îi zicea, rămase în loc uimit și nu știa ce să răspundă. Împăratul însă, în iuțeala mâniei, nedându-i vreme să se desamețească, nici așteptându-l să-i răspundă, îl trimesese la închisoare, până a i hotărî pedeapsă mai mare. Iar Anadam fiind față, începu să mustre pe unchiul său zicându-i: ce taci? au doară ți-ai pierdut mintea la bătrânețe și nu poți răspunde împăratului nimic? în adevăr bine a zis cine a zis că,

Pomul dacă îmbătrânește,
Pune pae și-l pârlește!

După ce duseră pe Arkir la închisoare, împăratul fără zăbavă strânse pe toți miniștrii împărăției sale, împreună cu Anadam, și îi întrebă ce trebuie să facă lui Arkir? iar Anadam răspunse ca să i se taie capul și să i se depărteze de trup trei sute de coți. Împăratul auzind aceasta, îndată chemă pe Armașul și îi porunci ca să ia pe Arkir să-l ducă să-i taie capul. Armașul mergând după porunca împăratului ca să-l taie, Arkir i se rugă zicându-i: prietene, te rog, du-te la împăratul și îi cere ca să mă duci să-mi tai capul la mine; răsplătește-mi cu atât încai binele care l'am făcut odinioară.

Armașul vrând să împlinească cererea prietenului său, se duse la împăratul, după cum l'a

învăţat Arkir, şi îi zise : slăvite împărate ! Arkir se roagă împărăţiei tale ca să bine-voeşti a-l orândui pierderea la moşia lui, unde să i se îngroape şi trupul, ca să-l plângă robii şi roabele sale. Împăratul îi primi rugăciunea, şi îi dăte voe Armaşului, zicând : fie după voia lui ; ia-l dară şi ducându-l numai decât să-i tai capul şi puindu-l într'o tîpsie să-l aduci la mine să-l văz.

Aşa luându-l Armaşul şi ducându-l, Arkir i se rugă iarăşi, zicând : prietene, nu grăbi să împlineşti porunca împăratului cu pierderea mea că poate va avea vre-o dată trebuinţă de mine şi îi va părea rău ; ci bagă-mă într'o groapă ascunsă ce o am la casele mele, şi în locul meu, tae capul unui vinovat de moarte, pe care l'am închis şi care prea mult seamănă cu mine. La aceste cuvinte înduplecându-se Armaşul şi făcând după cererea lui Arkir, îl băgă în groapa în care i-a zis, şi tăind capul vinovatului îl duse la împăratul, pe care văzându-l împăratul şi Anadam crezură că este al lui Arkir.

Anadam ceru voe de la împăratul ca să meargă la casele unchiului său să pue toate averile rămase la orânduială şi să poruncească slugilor ca să îngrijească de dănele după cuviinţă. Împăratul îi împlini cererea, şi îi zise : du-te, isprăveşte-ţi treburile mai curând, şi te întoarce fără zăbavă să-ţi îngrijeşti de slujba la care te-am orânduit.

Anadam mergând la casele unchiului său şi

văzându-se stăpân peste atâta avere și bogăție, de multă bucurie se apucă să facă veselii cu mâncări, cu băuturi, și să petreacă cu lăutari și cu jocuri, pedepsind și bătând robii și roabele unchiului său, care toate acestea le auzea Arkir din groapă; și după ce făcu multe nebunii și barbarii se întoarse la postul său.

Nu mult după aceasta auzind împăratul Faraon că Sinagrip a răpus pe Arkir, carele pentru înțelepciunea lui era cunoscut și iubit de dânsul, foarte rău i-a părut și cu mânie scrise lui Sinagrip, zicând: „în ce ceas vei vedea scrisoarea mea, „îndată să-mi trimiți meșteri ca să-mi zidească „o cetate în aer, care să fie în slavă atârnată „fără să se atingă de pământ, și să-mi trimitеți „și tributul. Iar de vei arăta vre-o împotrivire „și nesupunere, te voi scoate din țara ta cu necinste“.

Ducându-se solii cu scrisoarea, și Sinagrip citind-o se spăimântă și se îngrijă foarte, neștiind ce să facă; pentru care strânse pe toți miniștrii săi, le arată cererea împăratului Faraon, și îi întrebă, ca să-și dea părerea și să chibzuiască ce trebuie să facă? Iar ei nepricepându-se nici unul, îi răspunseră zicând: acest lucru, Măria Ta, putea să-l facă numai Arkir, pe care l'ai tăiat și l'ai răpus, ci întrebă pe nepotul său Anadam, că el trebuie să știe ceva din ale unchiului său. Anadam, fiind față, răspunse la cuvântul acesta: că nici el nu se pricepe nimic.

Atunci împăratul Sinagrip zise către Anadam: O, Anadame! Anadame! te ascultai și răpusei pe unchiul tău, carele cu înțelepciunea lui putea acum să-mi fie reazim și să-mi sprijinească împărăția.

Armașul auzind despre toate acestea se înfățișă la împăratul și îi zise: slăvite împărate! dacă Arkir acum ar fi viu și-ar părea bine de dânsul și l'ai erta dacă și s'ar înfățișa înainte? Iar împăratul îi zise: dacă ar fi prin puțință, ca să învieze Arkir acum, nu numai că l'ași erta, ci cu toată dragostea l'ași îmbrățișa: și cel ce mi l'ar aduce de mari daruri și cinste s'ar învrednici. Auzind cuvintele acestea Armașul alergă numai decât și scoase pe Arkir din groapă și-l înfățișă împăratului, asemenea unui om sălbatec, cu barba mare de care abia i se vedea fața și unghiile degetelor lungi ca de vultur, îl întrebă cu mâhnire: Tu ești bătrânule Arkir? Iar Arkir îi răspunse: eu sunt slăvite împărate. Atunci împăratul porunci ca să-l ducă numai decât la bae să-l spele, să-l curățească, și îmbrăcându-l în alte haine să-l aducă la dânsul.

După ce s'a făcut aceste toate, după porunca împăratului și îl înfățișară, Arkir i se rugă zicând: mă rog împărate să bine-voești a mă lăsa câte-va zile să mă desmetecesc și să-mi aduc toate simțirile la loc și atunci socotesc că voi putea sluji la trebuințele și păsul măriei tale. Această cerere a sa fiind primită împăratului și

slobozindu-l, după vre-o câte-va zile îl aduse iarăși și punându-l să șează lângă dânsul începu să și spue tot păsul care îl avea, la care Arkir zise : fii liniștit împărate, și să n'aibi nici o grije, că acestea în curândă vreme ți le voiu săvârși eu ; de cât poruncește să-mi aducă doi vulturi și doi șoimi de ai împărăției tale, ca să i învăț la meșteșugul arhitecturii. Aceștia aducându-i-se îndată îi luă Arkir și în curândă vreme îi învăță ceea-ce trebuia să facă cu dânșii și luând voe se duse la împăratul Faraon.

Iar împăratul Faraon dacă îl văzu, îi zise : dar pe un găngav ca tine te-a trimis să-mi isprăvești treaba ? Arkir îi răspunse : Impărate, cei ce se trimit ca să săvârșească lucruri împărătești nu se numesc găngavi, ci oameni mari. Atunci împăratul Faraon începu să-i poruncească ca să-i facă oare-care lucruri, ce i se părea peste putință și îi zise : fiind-că ești trimis ca un vrednic, să-mi isprăvești treburi mari îți poruncesc dar ca să-mi faci o funie de nisip cu care să-mi leg mânjii. Arkir răspunzând zise, prea bine și cerându-i un sfredel luă și găuri peretele casei în dreptul soarelui, de unde îndată răzbind razele înăuntru începu a se roti nisipul ca o funie, și zise Arkir : iată-ți funia împărate, vino de o strânge și îți leagă mânjii ; și poruncește și alte lucruri să-ți fac. Impăratul zise iarăși : dar ai putea să aduci apă cu ciurul să-i adăpi ? Arkir răspunse : dacă am fi în părțile miezului

noptei, și dacă ar ninge zăpadă și aici ca acolo numai cu ciurul ași putea aduce ci și cu carul. Atunci Faraon zise: îți poruncesc să-mi faci o cetate în aer care să stea atârnată fără să se atingă de pământ.

Arkir atunci aduse îndată și inhămă doi vulturi, atârână două sfori lungi ca niște hățuri, legă cu meșteșug între dânșii o ladă ușoară, băgă un copil mic într'însa cu doi șoimi pe care îi învățase ce să facă când va ajunge în sus în aer dând copilului într'o mână mistrie și în alta o frigare cu carne, ca s'o fie ridicată în sus în vederea vulturilor, și Arkir fiind de hățuri și slobozind vulturii, îndată se ardicară după frigarea cu carne iar copilul începu să strige dați-ne cărămidă, dați-ne var ca șed meșterii fără lucru. Arkir asemenea zicea către împăratul carele sta de față cu toți boerii: Împărate, trime-te-le cărămidă și var ca să nu stea din lucru. Atunci împăratul îl întrebă: cum te cheamă? el raspuse: Anadam îmi este numele (aceasta o zise el, nevoind să-l cunoască, fiind că se dăduse vestea, că pe Arkir l-a tăiat). Împăratul îi zise să fii ertat Anadame, și porunci ca să se dea meșterii jos. Copilul atunci începu să plece frigarea jos, până s'a lăsat vulturii la pământ, și eșind din ladă merse la Arkir.

După aceasta împăratul Faraon începu să întrebe pe Arkir, zicând: cu cine mă potrivesc eu întiru slava împărăției mele? Arkir raspuse:

cu soarele. Il întrebă iarăși: dar boerii mei? răspunse el: cu razele soarelui. Bine, îi zise împăratul, dar ce copaciu este acela care are douăsprezece ramuri, fiecare ramură având câte patru cuiburi, și fiecare cuib câte 7 ouă, pe o parte albe și pe altă parte negre? Arkir răspunse: copaciul este anul, cele douăsprezece ramuri sunt lunile lui, cuiburile sunt cele patru săptămâni în lună, iar ouăle pe o parte albe sunt zilele, iar pe altă parte negre sunt nopțile. Împăratul îl întrebă iarăși: în care lună omul mănâncă mai puțin? Arkir răspunse: în luna lui Februarie, că este mai mică decât toate. Împăratul zise: să te mai întreb una: ce este aceea: dintr'un însuflețit ese un neînsuflețit și dintr'un neînsuflețit ese un însuflețit? Arkir răspunse: este oul, căci când îl ouă găina este neînsuflețit și după ce îl clocește ese un însuflețit.

Faraon văzând că îi desleagă toate întrebările bine, zise: să fii bine-cuvântat Arkire, că n'ai fost perit. Și după ce îl întrebă și alte multe și el le răspunse, îl trimise la domnul său cu cinste și cu daruri umplându-l.

Arkir ajungând la Sinagrip împăratul și înfățișându-se, zise: aduc închinăciune împăratului meu cu slujba săvârșită dela Faraon împărat. Lui Sinagrip părându-i mult bine, îi dăde și el deosebite daruri. Arkir însă toate darurile câte le câștigase le-a dat Armașului celui mare ce i-a păstrat viața, și eeru împăratului voe, ea

să se ducă iarăși la moșia sa, zicând : împărate, acum mă rog iarăși ca să mă odihnesc la casa mea, dar însă să-mi dai și pe nepotul meu Anadam, ca să-l mai învăț minte, că după cele ce-l văz, îi lipsesc încă multe ca să știe să trăiască în lume și să slujească pe un împărat carele are trebuință de oameni învățați și înțelepți. Împăratul îi zise : ia-l și fă ce vei vrea cu dânsul.

Deci ducându-se Arkir la casa sa, puse pe nepotul său la pedeapsă, și de câte ori îl scotea să-l judece, îl bătea cu nuele pârлите ; iar nepotul său se ruga și îi zicea : nu mă mai bate părintele meu că îți voi fi comis la cai. Arkir îi răspundea : ba, fătul meu, că învățăturile care ți le-am dat eu, n'au fost pentru comis de cai, ci pentru ca să fii om bun, cu purtări înțelepte, să slujești la Domni cu credință și dreptate ; iar tu ai făcut eu mine, ca oare când un măgar ce-l legase stăpânul său cu o funie slabă, și el rupând-o plecase pe drum în voia lui, până când l-a întâlnit un lup și i-a zis : cale bună jupân măgar ; iar el i-a răspuns așa : cale bună să o aibă stăpânul meu, că nu m'a legat bine să șed în grajd, să nu mă fi întâlnit cu tine să mă hiritisești ; pentru-că știa că o să facă praznic din carnea lui precum îl mănăcă îndată.

Aceasta zicând Archir, iar îl puse la bătae. Anadam iarăși se rugă, zicând : iartă-mă părintele meu, și nu mă mai bate, ci pune-mă să-ți fiu cioban la oi. Ba, fătul meu, îi zicea Arkir,

că lupul părul își leapădă, dar năravul nu și-l lasă, și tu asemenea ai făcut cu mine : că pe lup când l'a dat să învețe carte, dascălul îi zicea : A, B, C, D, iar el zicea : oae, miel, capră, ied. Nu așa lupule, îi zicea dascălul, ci zi bine cum zic eu. Iar lupul îi zicea : ci ai de mă învață mai curând și isprăvește, că uite se apropie oile de crâng.

Și iar începu Arkir să-l pedepsească cu toege, iar nepotul său plângea și se ruga zicând : nu mă mai bate părintele meu, lasă-mă încai să-ți fiu porcar la porci. Arkir îi zicea iar : nu, fătul meu, că nu te-am crescut ca să te văd porcar ; ci m'am pedepsit cu tine ca să am cinstea după urma-ți, iar tu ai fost pentru mine, ca un pom crescut pe marginea unui râu, ale cărui poame cădeau tot în apă.

Și iarăși pornind să-l bată, Anadam nu înceta a se ruga, zicând : iartă-mă părintele meu că-mi este destul atâta, mă voi înțelepți de acum înainte, că patimile sunt învățături la om. Nu cred fătul meu, zicea Arkir, că ziua bună de dimineață se cunoaște, și puica după creastă se vede ce găină are să iasă, tu ca să te faci mai bun de aici înainte, este peste puțină, și s'a văzut arama. Cu mine s'a întâmplat aceea „crește puiul de șearpe ca să te muște“.

Eu am umblat după tine cu mila
Și tu după mine cu pila.

Precum și acum știu bine, că unele îmi vorbești din gură și altele ai în cuget ca și un lup odinioară carele se luase după oi și ciobanul îl întreabă ce vrei lupule? iar el răspunse, zicând: nimic de cât mă dor ochii și viu în urma turmei tale, căci parcă-mi vine mai bine și mă lecuiesc din praful care se ridică de picioarele oilor; iar el nu vedea de cât să răpească vre-un miel.

Așa și tu ți-ai mâncat credința de acum înainte, că dacă

Când te-am mângâiat, rău mi-ai cugetat, când te pedepsesc bine o să-mi gândești? Mi-am văzut eu visul cu ochii, că eu te-am crescut și ți-am dat viață și tu ai umblat să-mi tai viața.

Acestea zicând, iar îl puse la pedeapsă și îl bătă până muri și îl aruncă la câini să-l mănânce. Și așa se sfârși învățătura lui Arkir și zilele lui Anadam; carele când îl văzu mort, zise: au nu-ți ziceam eu fătul meu, cine sapă groapa altuia, el intră întâiu într'însa.

DE CE N'AU ȚIGANII BISERICĂ

A fost odată ca nici odată,
Un moș ș'o babă și-o nepoată ;
    Dar biata fată,
Ce n'avea mamă și n'avea tată
D'a sa junețe vrând să profite
Căta un june să se mărite.
Ast june însă n'a 'ntârziat
Și'n ochii fetii s'a arătat,
Țigan ca dânsa era și el,
De acel sânge de acel fel.
S'ajung la vorbă și într'o seară,
Unul dintr'înșii cel mai bătrân,
Cu minte multă și vechiu Român,
In adunarea cea țigănească :
    Copii, le zise, voi știți prea bine,
Și nu se cade s'avem rușine.
De adevărul ce voi să zic,
    Dar nu-i nimic,
Căci ast rău fie ori-cât de mare,
    Are 'ndreptare.
Numai voi însă să vreți să fiți
    Cu toții uniți
    Ca împreună
Lucrând la fapta ce crez că-i bună
Să se 'ndrepteze răul de care,
Azi țigănimea sufere tare;

Aşa dar răul de care zic,
 E că ȕiganiî când se însoară
 Ori când se naşte ori şi când mor.
 N'au biet şi dânşii o micuţă

Bisericuţă

Să-şi facă rostul,
 Să-şi ȕie postul.

Şi toată legea cum au Românii

Şi chiar păgânii;

Ci tot-d'auna ei sunt siliţi

Şi nevoiţi

Să aibă a face cu popi streini

De prin vecini;

Lucru ce face să se ivească

O catastrofă paŕtigănească,

Căci le es toate mereu pe dos

Şi treaba merge de sus în jos.

Ca să lipsească dar odată

Răul de care.

Paŕtigănimea cea apăsată,

Ai să dăm astă-zi mână cu mână

Să 'nviem iară legea bătrână

Şi chiar îndată să ridicăm,

Biserica unde să ne închinăm,

Copiii noştri să-i botezăm

Părinţii noştri să-i îngropăm.

Pe junii noştri să-i cununăm,

Cu Dumnezeu să ne 'mpăcăm.

— Bravo! strigară într'o unire

ȕiganiî în culmea de fericire,

Ideia asta e minunată

Şi trebuie pusă pe cale îndată.

Dar vrem să ştim

Din ce materii o să zidim

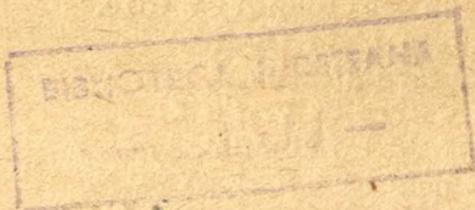
Biserica noastră cea ȕigănească

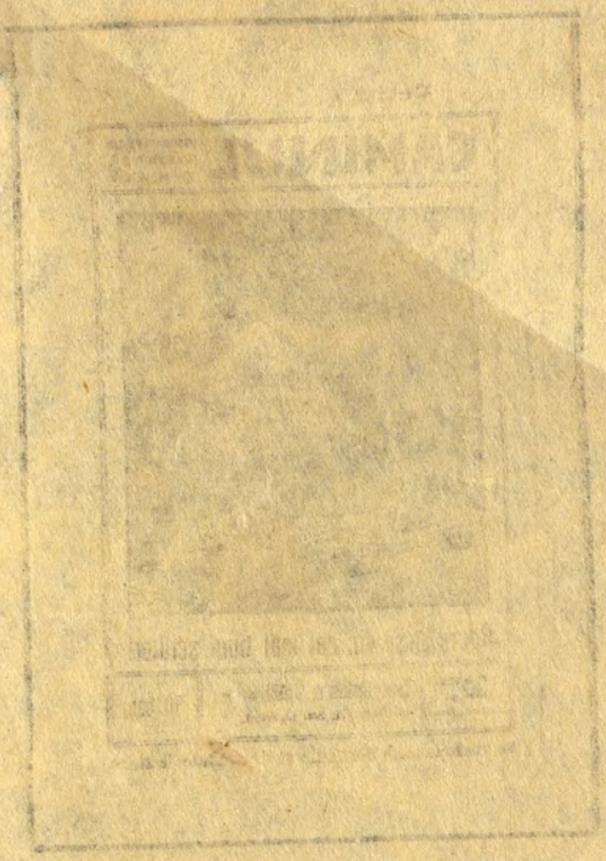
Ca să trăiască

Și ca să ție la vânturi grele
 La foc, la ploaie, și la timpuri rele;
 De lemn s'o facem nu e mijloc,
 Căci lemnul poate s'arză de foc;
 De fier s'o facem nu e de șagă,
 Căci fierul poate trăsnet să tragă,
 De zid s'o facem, zidul se strică
 Și se dărâmă se îmbucățică,
 Deci din voi care e mai cu minte
 Să potrivăască două cuvinte
 Acel să aibă dreptul a face
 Biserica noastră ori-cum îi place
 Ș'acea poate să 'i fie naș
 De var! de piatră! de gard! de caș!
 — Bravo! strigară într'o unire
 Țigani 'n culme de fericire.
 Atunci porniră la cășărie
 Ce-era aproape de țigănie
 Și cumpărară tot cașu care
 Era prin târle pentru vânzare.
 Lucrură 'n stânga, lucrură 'n dreapta,
 Și într'o lună sfârșiră fapta.
 Mândri țigani acum privea
 La a lor zidire ca la o stea.
 Câteva sate apropiate
 Și alte multe depărtate
 Veniră acolo ca să se mire
 D'acea frumoasă mândră zidire.
 Ce folos însă bieții țigani
 Că cheltuiră atâtea bani,
 Văzu cu durere că într'o zi
 Toți începură a flămânzi.
 O para chioară nu mai avea
 Nici să lucreze nu mai putea.
 Căci din ei unii preoți erau,
 Alții iar efori se socoteau

Unul egumen altul dichiu
Unul dintr'înșii mai caleptu
A vrut să treacă de secretar,
Având sub dânsul și-un arhondar.
Astfel că bieții țigani s'aflară
In risc de foame cu toți să piară,
Și ca să scape d'astă peire,
Dau toți năvală într'o unire
Ca niște fiare, ca lupi turbați,
Câini morți de foame înversunați
Ș'așa o mâncară neam infernal,
Biata biserică de cașcaval.

— F N E . —

Cețiți :

CĂMINUL

BIBLIOTECA
LITERARĂ
ȘTIINȚIFICĂ

Opere alese din cei mai buni scriitori

APARE
Joi și
duminică

Editora librăriei R. STEINBERG
BUCUREȘTI, Str. Lipscani.

30 bani

Se vinde la toate librăriile și depozitele de ziare.

1,50